

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Nazwa przedmiotu: EPOKA POLITYCZNYCH I KULTUROWYCH PRZEŁOMÓW - EUROPA W XX-XXI WIEKU					
Kod przedmiotu:	Rok: III 2013/2014	Semestr: zimowy	Ilość godzin 30	Typ zajęć: Do wyboru	ECTS 3
Forma zajęć: Seminarium	Język: polski	Zaliczenie: Praca pisemna Test końcowy Aktywność na zajęciach	Prowadzący: Prof. zw. dr hab. Edward Wiśniewski		
Liczba miejsc:	Wymagania/preferencje wymagane przy przyjmowaniu: Ogólna humanistyczna wiedza na poziomie studiów magisterskich Znajomość języka obcego				
Ogólny opis przedmiotu: Najważniejsze zagadnienia z historii politycznej, społeczno-gospodarczej i historii kultury Starego Kontynentu w XX i XXI wieku, z rozróżnieniem na okres poprzedzający I wojnę światową, lata Wielkiej Wojny, dwudziestolecie 1918-1939, czas rywalizacji pomiędzy wielkimi blokami ideologicznymi w latach 1945-1989 i okres formowania się nowej Europy na przełomie XX i XXI wieku					
Cel zajęć: Celem zajęć jest prezentacja, analiza i ocena zjawisk i procesów z zakresu życia politycznego, społecznego, gospodarczego i kulturalnego, które miały miejsce w dziejach Europy XX i XXI wieku					
Zamierzone efekty kształcenia: Wiedza – po zakończeniu zajęć student zna: <ol style="list-style-type: none"> 1. pojęcia z zakresu dziejów powszechnych Europy XX-XXI w. 2. zmiany w sytuacji międzynarodowej na Starym Kontynencie w XX i XXI w. 3. okoliczności kształtowania się sytuacji międzynarodowej w Europie po I i II wojnie światowej raz po upadku komunizmu i Bloku Wschodniego 4. systemy polityczne w Europie w okresie minionego stulecia 5. modele i systemy ustrojowe Starego Kontynentu 					

Umiejętności - po zakończeniu zajęć student potrafi:

1. samodzielnie analizować czynniki będące dziewiętnastowiecznymi korzeniami współczesnych zjawisk występujących na Starym Kontynencie
2. odnaleźć współzależności pomiędzy procesami o charakterze społecznym, politycznym, gospodarczym i kulturowym, które zachodziły w historii Europy XIX i XX wieku
3. syntetycznie i holistycznie ujmować historię Starego Kontynentu z uwzględnieniem jej różnorodnych wątków
4. łączyć ze sobą fakty historyczne i formułować wnioski z nich wynikające
5. interpretować rolę Europy w historii świata

Inne kompetencje (postawy) - po zakończeniu zajęć student przejawia:

1. umiejętność pracy w grupie nad opracowaniem wybranego zagadnienia naukowego z przełomu okresu XX i XXI wieku
2. umiejętność planowego i systematycznego organizowania pracy samodzielnej nad interesującym go zagadnieniem naukowym z dziejów najnowszych
3. umiejętność ustnego i pisemnego prezentowania opracowanego przez siebie materiału z historii Europy XX i XXI wieku
4. aktywna postawa w dochodzeniu do prawdy o przeszłości Starego Kontynentu
5. szacunek dla spuścizny kulturowej, cywilizacyjnej minionych pokoleń
6. świadomość różnorodności postaw politycznych i preferowanych wartości
7. Zrozumienie dla nowych koncepcji politycznych, gospodarczych i kulturalnych

Sposób sprawdzenia osiągnięcia efektów zamierzonych:

1. Pisemny tekst końcowy sprawdzający podstawową wiedzę studenta w zakresie terminologii oraz wiadomości faktograficznych zdobytych na zajęciach
2. Praca pisemna związana z tematem seminarium
3. W trakcie zajęć student będzie musiał odpowiadać na pytania, dyskutować, argumentować i pracować metodą projektową

Szczegółowy opis przedmiotu (treści programowe):

1. Koniec „Pięknej Epoki”. Geneza I wojny światowej:
 - przyczyny polityczne Wielkiej Wojny,
 - gospodarcze tło I wojny światowej,
 - w przededniu konfliktu.
2. „Wielka wojna białych ludzi” - przebieg i konsekwencje:

- wybuch wojny,
 - wojna pozycyjna na froncie zachodnim,
 - wojna na wschodzie kontynentu.
3. Traktat wersalski i Nowy Ład na Starym Kontynencie:
- przebieg konferencji pokojowej w Paryżu,
 - ustalenia wersalskie,
 - Liga Narodów,
- Europa powojenna.
4. Rewolucja i wojna domowa w Rosji. Przejęcie władzy przez bolszewików:
- geneza i przebieg rewolucji lutowej,
 - okres dwuwładzy w Rosji,
 - geneza puczu bolszewickiego,
 - wojna domowa w Rosji,
 - triumf bolszewików.
5. Zmiany polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe w Europie w latach 20-tych XX wieku:
- zmiany mapy politycznej Europy,
 - zmiany ustrojowe w Europie,
 - przemiany europejskich społeczeństw po I wojnie światowej,
 - zmiany w gospodarce europejskiej.
6. Włoski faszyzm – geneza i cechy charakterystyczne:
- korzenie ruchu faszystowskiego,
 - idee faszyzmu,
 - dojście do władzy Mussoliniego,
 - budowa totalitarno-korporacyjnego państwa,
- polityka zagraniczna faszystowskich Włoch.
7. Narodowy socjalizm w Niemczech. Narodziny i ideologia Trzeciej Rzeszy:
- geneza narodowego socjalizmu,
 - ideologia nazistowska,
 - pucz monachijski,
- droga do władzy NSDAP,
- budowa narodowosocjalistycznej III Rzeszy,
 - polityka zagraniczna Hitlera.
8. Od Rosji Lenina do Związku Sowieckiego Stalina i rosyjski komunizm:
- budowa totalitaryzmu sowieckiego,
 - NEP,
 - Stalin u władzy,
 - rządy terroru. Stalinizm.
 - przemiany ustrojowe, społeczne i ekonomiczne za rządów Stalina.
9. Europa na równi pochyłej. Geneza II wojny światowej:

- agresywna polityka zagraniczna III Rzeszy,
 - niemiecka dominacja w Europie Środkowo-Wschodniej,
 - zachodnia polityka appeasementu,
 - polityka zagraniczna Związku Sowieckiego.
10. II wojna światowa na Starym Kontynencie:
- geneza i wybuch wojny,
 - lata niemiecko-sowieckich sukcesów (1939-1941),
 - wojna na froncie wschodnim (1941-1945),
 - wojna w Afryce,
 - wojna na froncie zachodnim (1943-1945),
 - wojna na Pacyfiku.
11. Po Jałcie. Podzielona Europa:
- doktryna Trumana i plan Marshalla,
 - powstanie NATO,
 - geneza i charakter Układu Warszawskiego,
 - integracja gospodarcza i polityczna Europy Zachodniej.
12. Europa Zachodnia w latach 1945-1990:
- polityka w państwach Zachodniej Europy
 - społeczeństwa państw Europy Zachodniej,
 - gospodarka w państwach Europy zachodniej,
 - kultura "Wolnego Zachodu".
13. Związek Sowiecki i Blok Wschodni w latach 1945-1990 – polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura:
- sytuacja wewnętrzna i polityka zagraniczna Związku Sowieckiego,
 - sytuacja wewnętrzna w państwach Bloku Wschodniego,
 - przemiany społeczne w państwach "demokracji ludowej",
 - gospodarka Bloku Wschodniego,
 - kultura w państwach "demokracji ludowej".
14. Upadek komunizmu. Rozpad Bloku Wschodniego i państwa sowieckiego:
- zaburzenia w państwach Bloku Wschodniego i Związku Sowieckim po II wojnie światowej,
 - katastrofa gospodarcza i krach ideologiczny Związku Sowieckiego,
 - demontaż Bloku Wschodniego. Jesień Narodów,
 - Upadek Związku Sowieckiego,
 - państwa Europy wschodniej na drodze integracji politycznej i gospodarczej z Zachodem.
15. Europa na progu XXI wieku:
- polityka w jednoczącej się Europie,
 - ład społeczny na Starym Kontynencie,
 - gospodarka europejska,
 - kultura Europy XXI w.
- Uwaga: 5 ostatnich tematów realizowanych będzie metoda projektową

Zalecana literatura:

1. Batowski H., Między dwiema wojnami 1919-1939. Zarys historii dyplomatycznej, Kraków 1989.
2. Bullock A., Hitler i Stalin. Żywoty równoległe, t. 1-2, Warszawa 1994.
3. Dobrzycki W., Historia stosunków międzynarodowych w czasach nowożytnych 1815-1945, Warszawa 1996.
4. Grunberg K., Czas wojny 1939-1945, Toruń 1991.
5. Kitchen M., Historia Europy 1919-1939, Wrocław 1991.
6. Laqueur W., Historia Europy 1945-1992, Londyn 1993.
7. Pajewski J., Pierwsza wojna światowa 1914-1918, Warszawa 1991.
8. Smoleń M., Stracone dekady. Historia ZSRR 1917-1991, Warszawa-Kraków 1994.

Punkty ECTS: 3 pkt

1. Aktywny udział w seminarium - 0, 5 pkt.
2. Test - 1 pkt
3. Praca pisemna - 1 pkt.
4. Lektura tekstów i literatury przedmiotowej - 0, 5 pkt.